

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 32/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av inkomstskattelagen, lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet samt av vissa andra skattelagar

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 20 november 2013 regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av inkomstskattelagen, lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet samt av vissa andra skattelagar (RP 185/2013 rd) till finansutskottet för beredning.

Lagmotioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande lagmotioner:

- LM 50/2012 rd — Janne Sankelo /saml m.fl.: Lag om temporärt höjda avskrivningar på produktiva investeringar (remitterades 15.11.2012)
- LM 56/2013 rd — Kimmo Tiilikainen /cent m.fl.: Lag om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (remitterades 23.10.2013)
- LM 69/2013 rd — Mika Lintilä /cent m.fl.: Lag om ändring av inkomstskattelagen (remitterades 3.12.2013)

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

- specialsakkunnig Ann-Mari Kemell, lagstiftningsråd Marianne Malmgren, finansråd Elna Pylkkänen och specialsakkunnig Anu Rajamäki, finansministeriet
- chefsjurist Matti Merisalo och specialsakkunnig Jari Salokoski, Skatteförvaltningen
- utredningschef Eugen Koev, Akava ry
- ledande skatteexpert Tero Honkavaara, Finlands Näringsliv rf
- juris doktor, docent i skatterätt Pauli K. Mattila, professor Esko Linnakangas och professor Seppo Villa, Helsingfors universitet
- HTM Erkki K. Mäkinen, GRM-revisor r.f.
- verksamhetsledare Markku Järvenoja, Ernst & Young Oy som representant för KHT-yhdistys — Föreningen CGR ry
- verkställande direktör Timo Lappi, Turism- och Restaurangförbund rf
- verkställande direktör Sami Karhu och chefen för juridiska ärenden Anne Kontkanen, Pellervo-Seura ry
- skatteexpert Simo Valtti, Familjeföretagens förbund rf
- jurist Minna Tanska, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- skatteexpert Jukka Hakola, Finlands Kommunförbund

- chef för samhällsrelationer Jukka Ihanus, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf
- direktör Anna Lundén, Företagarna i Finland rf
- verkställande direktör Petteri Pelkonen och chef för personalärenden och juridiska ärenden Merja Hokkanen, Tuko Logistics Osuuskunta
- professor Raimo Immonen, Åbo handelshögskola
- professor Jaakko Ossa, Åbo universitet
- vicehäradshövding Eija Kuivisto, som representant för Suomen Veroasiantuntijat ry
- forskningschef Seppo Kari, Statens ekonomiska forskningscentral

- chef för juridiska ärenden Vesa Korpela, Skattebetalarnas Centralförbund r.f.

Dessutom har skriftliga yttranden lämnats av

- Finnvera Abp
- Centralhandelskammaren
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- Ekonomiadministrationsförbundet i Finland rf
- Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf
- Tekes — utvecklingscentralen för teknologi och innovationer

Arbets- och näringsministeriet har meddelat att det inte har något att anmärka i saken.

PROPOSITIONEN OCH LAGMOTIONERNA

Propositionen

I propositionen föreslås ändringar i inkomstskattelagen, lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet, inkomstskattelagen för gårdsbruk, lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst, lagen om ett tilläggsavdrag för forsknings- och utvecklingsverksamhet under åren 2013—2015 och lagen om höjda avskrivningar på produktiva investeringar skatteåren 2013—2015.

Samfundsskattesatsen ska sänkas från nuvarande 24,5 procent till 20 procent. Det föreslås att progressiviteten inom beskattningen av kapitalinkomst ska skärpas så att skatten på kapitalinkomst som överskrider 40 000 euro är 32 procent.

I propositionen föreslås ändringar i bestämmelser om beskattningen av dividendinkomster i inkomstskattelagen, lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet, inkomstskattelagen för gårdsbruk och lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst. Dessutom föreslås det att den utdelning från en fond som hänförs till det fria egna kapitalet som avses i aktiebolagslagen ska behandlas som dividend i beskattningen. Sådan utdelning av medel som sker

i andra än offentligt noterade bolag ska enligt förslaget likväl under vissa förutsättningar kunna behandlas som överlåtelse.

Det föreslås att inkomstskattelagen ändras så att 85 procent av den dividend som offentligt noterade bolag delar ut ska utgöra skattepliktig kapitalinkomst. Av den dividend som delas ut av bolag som inte är offentligt noterade ska 25 procent utgöra skattepliktig kapitalinkomst till den del dividendens storlek motsvarar en årlig avkastning på åtta procent av det matematiska värdet på aktien, dock högst 150 000 euro. Av den del av dividenden som överskrider 150 000 euro ska 85 procent utgöra skattepliktig kapitalinkomst. Av den dividend som överskrider en årlig avkastning på åtta procent ska 75 procent utgöra skattepliktig förvärvsinkomst. Dividend från ett utländskt samfund utgör skattepliktig inkomst under vissa förutsättningar så som dividend från inhemska samfund om det utdelande samfundet har sin skatterättsliga hemvist i en stat som är medlem i Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller ett samfund med hemvist i en stat med vilken Finland har slutit ett avtal för att undanröja dubbelbeskattning. Enligt förslaget ska den beskatt-

ningsbara delen av förtäckt dividend höjas till 75 procent.

Det föreslås också att lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ändras så att dividender som ett samfund tar emot är skattefri inkomst, om det utdelande samfundet är finskt eller ett sådant bolag som avses i moder- och dotterbolagsdirektivet eller ett samfund som har sitt skatterättsliga hemvist i en stat som är medlem i Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som är skyldigt att betala minst tio procent av sin inkomst i skatt. Däremot ska dividenderna i sin helhet vara skattepliktig inkomst om det utdelande samfundet är ett offentligt noterat bolag och mottagaren är ett bolag som inte är offentligt noterat och som när dividenderna delas ut äger under tio procent av aktiekapitalet i det utdelande bolaget. Dividend som ett samfund får från en stat som inte är medlem i Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska enligt förslaget vara skattepliktig inkomst. Enligt förslaget ska lagen dessutom ändras så att den skattepliktiga delen av de dividender som en fysisk person tar emot på aktier som hänförs till näringsverksamhet utgör 85 procent av det betalade beloppet när dividenderna delas ut av ett bolag som är offentligt noterat och 75 procent när den delas ut av ett bolag som inte är offentligt noterat.

Dessutom föreslås det att lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ändras så att utgifter för representation inte längre är delvis avdragsgilla när näringsverksamhetens resultat beräknas. Det överskott som andelslag får dra av ska enligt förslaget begränsas både i fråga om vilka andelslag som har rätt att göra avdraget och i fråga om hur stort det avdragsgilla beloppet är. De bestämmelser som begränsar samfunds, öppna bolags och kommanditbolags rätt att dra av ränteutgifter ska enligt förslaget skärpas så att det största räntebelopp som är avdragsgillt sänks från 30 procent till 25 procent och förluster och förändringar i värdet på finansieringstillgångarna inte längre hör till de poster som läggs till beräkningsgrunden för denna andel.

I lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst föreslås ändringar som innebär att skattesatsen för källskatten på dividend, ränta och royalty som betalas till ett begränsat skattskyldigt samfund sänks till 20 procent. Den skattesats för samfundsskatten som tillämpas på begränsat skattskyldigas inkomster när de beskattas enligt lagen om beskattningsförfarande ska enligt förslaget sänkas till 20 procent. Skattesatsen för källskatten på dividender som betalas begränsat skattskyldiga samfund bland annat på aktier som hör till samfundets investeringstillgångar ändras enligt förslaget till 15 procent. Det föreslås att gränsen för progressiviteten för inkomstskatt på kapitalinkomst av begränsat skattskyldig ändras så att skatten på kapitalinkomst över 40 000 euro är 32 procent. Dessutom föreslås det att bestämmelserna om dividender i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst ska tillämpas även på sådan utdelning av medel från en fond under det fria egna kapitalet som avses i 13 kap. 1 § 1 punkten i aktiebolagslagen och som ska beskattas som dividend.

Enligt förslaget ska inkomstskattelagen för gårdsbruk ändras så att den skattepliktiga delen av de dividender som hör till jordbrukets förvärvskälla utgör 85 procent av det betalade beloppet när dividenderna delas ut av ett bolag som är offentligt noterat och 75 procent när den delas ut av ett bolag som inte är offentligt noterat.

Giltighetstiden för lagen om höjda avskrivningar på produktiva investeringar skatteåren 2013—2015 ska enligt förslaget förkortas så att lagen inte längre är i kraft under skatteåret 2015.

Giltighetstiden för lagen om ett tilläggsavdrag för forsknings- och utvecklingsverksamhet ska enligt förslaget likaledes förkortas så att lagen inte längre är i kraft under skatteåret 2015.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2014 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2014. Ändringarna i samfundsskattesatsen och den skärpta progressiviteten i beskattningen av kapitalinkomster, ändringarna i beskattningen av dividendinkomster, ändringarna som gäller utdel-

ningen av medel och andelslagens avdragbara överskott samt ändringarna i rätten att dra av kostnader för representation och räntor ska tillämpas första gången vid beskattningen för 2014. Bestämmelserna om utdelning av medel ska dock enligt förslaget tillämpas första gången i beskattningen för 2016 på medel som delas ut av bolag som inte är offentligt noterade, när det i utdelningen är fråga om återbetalning av kapital som har investerats före lagens ikraftträdande.

Lagmotionerna

LM 50/2012 rd. I lagmotionen föreslås en lag om temporärt höjda avskrivningar på produktiva investeringar. Lagen avses gälla pålsnärigen och den skattskyldiges rätt att dra av anskaffningsutgifter för sådana byggnader, maskiner och anläggningar som avses i 2 och 4 § och som

den skattskyldige använder i produktiv verksamhet och börjar använda 2013—2015.

LM 56/2013 rd. I lagmotionen föreslås det att lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ändras. Rätten att göra avdrag för räntor på koncerninterna lån föreslås bli begränsad till räntor på lån som koncernbolag i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har.

LM 69/2013 rd. I lagmotionen föreslås ett företagaravdrag på fem procent som ska beviljas den som driver affärsverksamhet, yrkesutövare, delägare i personbolag och jord- och skogsbrukare. Det rör sig om en parallell lagmotion till regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av inkomstskattelagen, lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet samt av vissa andra skattelagar (RP 185/2013 rd).

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med ändringar.

Ändringsförslagen är av teknisk natur, med undantag av den skattemässiga behandlingen av vinstutdelning från andelslag. Den fråga bör enligt utskottet bi föremål för fortsatt behandling. En ny proposition om detta ska enligt avsikt föreläggas riksdagen redan våren 2014, så att bestämmelserna om andelslag kan börja tillämpas vid ingången av 2015. Eftersom det är nödvändigt att uppdatera den skattemässiga behandlingen av andelslag snarast möjligt på grund av den nya lag om andelslag som träder i kraft den 1 januari 2014, föreslår utskottet ett uttalande om den fortsatta beredningen (*Utskottets förslag till uttalande*).

I övrigt kan propositionen godkännas trots den synnerligen sena tidpunkten för överlämnande till riksdagen.

Utskottets allmänna bedömning

Den skattepolitiska helheten. Propositionen utgör en skattepolitiskt *sammanhängande helhet* där en sänkning av samfundsskatten med 4,5 procentenheter från 24,5 till 20 procent är det centrala inslaget. Enligt en statisk beräkning minskar ändringen de årliga skatteinkomsterna med omkring 870 miljoner euro. Eftersom en sådan förändring är betydande bör de övriga förslagen i propositionen granskas som en del av denna helhet. På detta sätt är det acceptabelt att bl.a. förkorta tillämpningstiden för två temporära lagar, vilket regeringen föreslår.

Propositionen innebär emellertid också ett skattepolitiskt steg tillbaka mot ett system med en bred skattebas och låg skattesats, vilket allmänt anses vara en stabil modell som är så neutral som möjligt för företagens vidkommande. Förslagen om en koncentrerad skattebas parallellt med den sänkta samfundsskatten är därmed motiverade också med tanke på *konsekvens i skattesystemet*.

Utskottet anser dessa strukturella utgångspunkter vara lyckade.

Motiven bakom förslagen är å sin sida *befogade* och betydande *ur samhällsekonomisk synvinkel*: en sänkt samfundsskatt är en reaktion på den internationella skattekonkurrensen. När tyngdpunkten inom beskattningen flyttas från företagsbeskattning till ägarbeskattning blir beskattningen av aktivt kapital lättare och dessutom stöder det företagets verksamhetsförutsättningar. På motsvarande sätt stärks och skyddas vår skattebas genom de åtstramande åtgärderna i fråga om passivt kapital och genom förslagen om koncentrerad skattebas och förhindrande av internationell skatteflykt.

Propositionen reflekterar också i allt väsentligt *regeringsprogrammets anda* och de kompletterande *skrivelserna i rambeslutet* våren 2013, även om vissa förslag har uppdaterats i förhållande till båda under beredningens lopp. Exempel på detta i förhållande till regeringsprogrammet är bl.a. nedskärningarna av de tillfälliga skattestöden och den skattemässiga behandlingen av investerat fritt eget kapital. En betydande skillnad i förhållande till rambeslutet är att avskrivningsreformen frångås i detta skede och att utdelningen i form av förvärvsinkomster kvarstår som en del av systemet för beskattning av utdelning.

En sådan *omprövning* utifrån beredningen är i och för sig acceptabel och ändamålsenlig, anser utskottet. Det viktigaste är att slutresultatet efter en öppen granskning är hållbart och motiverat för olika parter. I detta sammanhang har det varit särskilt motiverat att avstå från den planerade avskrivningsreformen, som avsågs träda i kraft efter en oskäligt kort anpassningsperiod för företagens vidkommande. Även om en reformering av avskrivningssystemet varit aktuell länge ligger det inte i linje med kraven på förutsebarhet i skattesystemet att ändringen fasas in under knappt ett år.

En del sakkunniga som utskottet hört under hösten har påpekat att *det finns ett internationellt intresse för Finland* som investeringsobjekt. Den föreslagna sänkta samfundsskatten kan förväntas öka detta intresse ytterligare. Därför är

det absolut viktigt att ändringarna i skattesystemet genomförs inom en hanterbar tidsplan också med avseende på investeringar och deras finansieringslösningar. I detta avseende är exempelvis inte beslutet från ramförhandlingarna i sig en tillräcklig signal till företagen, menar utskottet. Ändringar i beskattningen finslipats och får ett detaljerat innehåll först i beredningen, och företagen kan bedöma de faktiska effekterna av ändringarna för efter det. Därför måste beslut som gäller strukturella förändringar i skattesystemet fattas i god tid och vidare måste företagen reserveras tillräckligt med tid för att anpassa sig till ikraftträdandet. Detta innebär inte att man inte omedelbart kan och bör åtgärda enskilda nya fenomen som gäller skatteflykt.

Beskattningen av andelslag. Det är med tanke på förutsägbarhet och hindrande av internationell skatteflykt i och för sig motiverat att propositionen också gäller möjligheten att dra av överskott som andelslag delar ut. De gällande bestämmelserna är alltför generösa och totalt exponerade för internationella vinstöverföringar. En avdragsrätt av dagens modell skulle exempelvis göra alla de begränsningar av avdragsrätten för räntor meningslösa som införts alldeles nyligen för att förhindra artificiella vinstöverföringar från Finland. Med andra ord måste regleringen bli strängare. I detta avseende handlar det uttryckligen om att skydda skattebasen proaktivt.

Förslagen blev ändå offentliga först i oktober och därmed har inte alla traditionella andelslag kunnat förbereda sig. Propositionen inverkar bland annat på andelslagets struktur och på prissättningen mellan andelslaget och dess medlemmar. De föreslagna skatteändringarna är i detta avseende betydande, och de påverkar åtminstone konkurrensläget mellan de stora andelslagen inom dagligvaruhandeln. Dessutom har det under sakkunnigutfrågningen framgått att de bindande prissättningsavtalen för 2014 fastställdes redan i början av hösten. Också med tanke på detta blev ändringsförslagen offentliga för sent.

Utskottet föreslår därför att 18 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet utgår och att frågan om rätten att dra av över-

skott från andelslag blir föremål för fortsatt beredning. Det väsentliga är att aktörerna öppet får framföra sina synpunkter under beredningen och att det görs en heltäckande bedömning av hur de framförda synpunkterna om konkurrensen o.d. påverkar det slutliga förslaget. Målet för regelverket måste ändå vara att sådana avgränsningar görs som effektivt förhindrar internationell skatplanering och skatteflykt.

Beskattnings av andelslagsmedlemmar. Propositionen gäller inte heller de skattefrågor om andelslagsmedlemmar som behandlades under beredningen. Avsikten är att en separat proposition ska lämnas om detta. Utskottet har i och för sig ingenting att invända mot detta. Utskottet ser det ändå som eftersträfvansvärt att grunderna för beskattning av andelslag och deras medlemmar ingår i en och samma proposition som lämnas till riksdagen våren 2014. Då skulle de skattskyldiga veta vilka alla skatteförslag som påverkar andelslagen. Om tidtabellen visar sig vara för snäv måste de förslag som gäller andelslag ändå lämnas i så pass god tid att riksdagen hinner behandla dem under vårsessionen. Bara på detta sätt kan aktörerna reserveras tillräckligt med tid att beakta de kommande ändringarna i sin verksamhet.

Enskilda frågor

1. Sänkt samfundsskatt

Sänkningen av samfundsskatten är det centrala inslaget i propositionen både samhällsekonomiskt och som skattepolitisk lösning. Syftet är att stärka Finlands ställning internationellt och att ge företagen incentiv att både stanna och redovisa sina vinster här. Samtidigt innebär lösningen på ovan konstaterat sätt en återgång från riktade skattelättnader till en allmänt låg skattesats, vilket i sig gör skattesystemet med överskådligt och minskar dess styreffekter. Sakkunniga som utskottet hört har dessutom gjort den bedömningen att en sänkt samfundsskatt minskar trycket på internprisättning och bland annat särskilda lättnader av typen *innovationsbox*. Utskottet anser att dessa ändringar är lämpliga.

Bakom sänkningen ligger den allmänna observationen att *samfundsskattens roll* som en del av skattesystemet har förändrats under de senaste årtiondena till följd av internationaliseringen. Den påverkar investeringarna och de rapporterade vinsterna och därmed också skatteinkomsterna. Vi har sett hur förändringen lett till att flera länder sänkt sin samfundsskatt. Skattesatsen ligger i år i genomsnitt på ca 23 procent i EU:s medlemsstater och på 25,5 procent i OECD-länderna. Även om skatten i Finland i dagens läge är lägre än den allmänna skattesatsen i de västliga EU-staterna är den högre än i Sverige, de baltiska länderna och övriga länder i östra Europa. Dessa skattesatser har inverkan på för Finlands vidkommande viktiga företags etableringsbeslut.

Generellt sett har de sakkunniga som utskottet hört ansett att förslaget är motiverat, även om det i viss utsträckning också ansetts vara radikalt. Förslaget är ändå såsom sagts ovan kopplat till en allmän internationell trend som vi bör reagera på. Det har främst vart fråga om sänkningen ska göras stegvis för att ge utrymme för annan skattepolitik.

Utskottet stöder propositionen i föreslagen form. Förslaget innebär att tyngdpunkten i beskattningen förskjuts från företagsbeskattning till beskattning av utdelad vinst, vilket ökar den ekonomiska aktiviteten i linje med målen enligt regeringsprogrammet. Det kan med fog förväntas förbättra företagens möjligheter att anställa, växa och investera. Också den bedömning som Statens ekonomiska forskningscentral (VATT) gjort av förslagets konsekvenser stöder dessa förväntningar. Störst förväntas produktionsökningen vara inom de kapitalintensiva branscherna, dvs. exportindustrin, och totalt förväntas sysselsättningen öka med omkring 5 000—7 000 personer på medellång sikt.

Det viktigaste är ändå den signal som propositionen innebär om att Finland vill vara ett attraktivt etablerings- och investeringsobjekt i Europa. Vi kan nämligen erbjuda stabila förhållanden, en fungerande infrastruktur och kompetent arbetskraft. På dessa baserade förhållanden kombinerade med en låg samfundsskatt inverkar

positivt på företagens verksamhetsförutsättningar och möjligheter att sysselsätta. De positiva effekterna av propositionen kan därmed vara mer omfattande än de direkta sysselsättningseffekterna, även om exakta uppgifter inte kan presenteras.

Det skatteinkomstbortfall som ändringen medför har gjorts så realistiskt som möjligt på 2014 års nivå. Några förändringar i den ekonomiska aktiviteten har inte beaktats och inte heller exempelvis verkningarna av skatteplanering. Å andra sidan ökar den sänkta samfundsskattesatsen de utdelningsbara medlen i företagen med 870 miljoner euro, men något mindre nästa år. I konsekvensbedömningen antas det att företagen i framtiden kommer att dela ut en lika stor andel av sin vinst som tidigare, i genomsnitt 55 procent och inom ett intervall på i allmänhet 45–70 procent. Detta skulle innebära att utdelningen ökar med cirka 480 miljoner euro från och med 2015. För 2014 är uppskattningen omkring hälften av detta. Uppskattningarna bygger på historiska uppgifter om hur företagen reagerar.

Med andra ord för propositionen ooundvikligen med sig ekonomisk dynamik. Men det är svårt att ge en exakt kalkyl. Propositionen stöder sig på internationella undersökningar och slår fast att de makroekonomiska verkningarna av de föreslagna sänkningarna av skattesatserna på kort sikt kan ge en tillväxt på 0,1–0,2 procent av bruttonationalprodukten. Effekterna på längre sikt antas bli något större när investeringarna och ökningen av företagsverksamhet realiserar sig fullt ut. Det är ändå svårt att i undersökningar separera ändringarnas verkningar från andra variabler och från förändringar som beror på den ekonomiska konjunkturen.

Också ikraftträdandebestämmelserna i anknytning till den sänkta samfundsskattesatsen är godtagbara, menar utskottet. Genom dem förhindrar man försök att dra nytta av den sänkta skattesatsen i fall där bolaget har ändrat sin räkenskapsperiod efter det att regeringens sänkingsbeslut blev offentligt, dvs. den 21 mars 2013 eller senare. Detta är i och för sig motiverat, men det hade varit korrekt att upplysa också om detta samtidigt. Då skulle företagen nämligen inte ha

vidtagit åtgärder som nu ser ut att samla på sig alla negativa effekter av förlängningen utan att medföra en positiv effekt på skattesatsen till följd av den ändrade räkenskapsperioden.

2. Progressiviteten i beskattningen av kapitalinkomster

Utskottet ställer sig också bakom förslaget att skärpa progressiviteten i beskattningen av kapitalinkomster, dvs. att sänka brytpunkten för högre skattesats från 50 000 till 40 000 euro. Det innebär att beskattningen av höga kapitalinkomster blir något strängare och för samtidigt beskattningen mer social rättvis i enlighet med regeringsprogrammet.

Ändringen påverkar beskattningen för omkring 40 000 personer, och detta beräknas öka skatteintäkterna med omkring 5 miljoner euro om året. För 2014 är uppskattningen omkring hälften av detta.

3. Beskattning av vinstutdelning

Den andra stora helheten i propositionen gäller beskattningen av utdelning (dividend). Där har det föreslagits varierande ändringar som i någon mån ger motsatta effekter. Det allmänna draget är ändå strängare beskattning i enlighet med regeringens mål att skifta tyngdpunkt. Ändringarnas skatteverkningar har på årsnivå uppskattats till sammanlagt 270 miljoner euro, av vilka 50 miljoner euro förväntas komma från noterade bolags utdelning och 220 miljoner euro från andra än noterade bolags utdelning.

Nedan behandlar utskottet beskattningen av utdelning bara i fråga om vissa centrala inslag. Utskottet har inget att anmärka mot de ändringsförslag som gäller beskattningen av utdelning från inkomstkällor för näringsverksamhet och jordbruk som enskilda och dödsbon får, näringsammanslutningars inkomster av utdelning eller beskattningen av utdelning till fysiska personer och sammanslutningar från utländska bolag. På dessa punkter är förslagen foljdriktiga och i linje med reformen i övrigt.

Utdelning från noterade bolag. Den till sina verkningar mest omfattande ändringen gäller ut-

delning av vinst från offentligt noterade bolag. Här föreslås den skattepliktiga andelen av utdelningen höjas från 70 till 85 procent. Den skattefria delen minskar då på motsvarande sätt från nuvarande 30 till 15 procent. *Skattegraden för utdelning* ökar således från nuvarande 21,0—22,4 till 25,5—27,2 procent. Det bör ändå noteras att den sänkta samfundsskattesatsen märkbart ökar bolagens möjligheter att betala vinstutdelning. När man beaktar både den skatt som bolaget betalar och den skatt som aktieägare betalar kommer *den totala skattegraden på utdelning* i praktiken att ligga kvar på dagens nivå (nu 40,4—41,4 %, i fortsättningen 40,4—41,8 %). Ur aktiespararnas synvinkel är detta i praktiken av väsentlig betydelse.

Enligt propositionen kommer förändringen i någon mån att minska de direkta aktieplaceringarna, men inte att försvaga den allmänna sparivern. Trots denna eventuella beteendepåverkan uppskattas reformen öka skatteinkomsterna med 50 miljoner euro om året, såsom sagts ovan. Ändringsförslaget ligger i alla avseenden i linje med den helhet som sänkningen av samfundsskatt utgör.

Utdelning från bolag som inte är noterade. Propositionen innebär att skattemodellen för utdelning från bolag som inte är noterade kvarstår. Med andra ord bygger modellen fortsatt på avkastningen av nettoförmögenheten. Också indelningen i utdelning som beskattas som förvärvsinkomst och utdelning som beskattas som kapitalinkomst kvarstår. Samtidigt föreslås en ändring som principiellt är värd att notera: i fortsättningen kommer delägarna inte att ha full skattefrihet för utdelning från onoterade företag. Modellen innehåller dock fortfarande en lättnad som bör anses vara ett *företagarincitament* och där skattegraden för vinst som delats ut inom gränserna för den årliga avkastningen utifrån nettoförmögenheten är 25 procent upp till 150 000 euro. Också den överstigande skattepliktiga andelen blir större, 85 procent, fortfarande förutsatt att utdelningen sker inom ramen för den årliga avkastningen. Den årliga avkastningen ska i fortsättningen räknas ut utifrån åtta i stället för

nuvarande nio procent. Beskattningen skärps således på denna punkt något i en riktning som synnerligen allmänt anses motiverad.

Om den utdelade vinsten överstiger den årliga avkastningen ska 75 procent av den överskjutande delen vara skattepliktig förvärvsinkomst och 25 procent skattefri inkomst. Också detta är en skärpning i förhållande till i dag.

Eftersom flera variabler tillämpas på beskattningen av utdelning från icke noterade bolag kommer förslaget att inverka olika på olika bolag. I konsekvensbedömningen kan man också bara titta på skattetrycket på utdelningsinkomster eller den totala skattegraden för både bolaget och delägarna. Den allmänna bilden är den att skattegraden på utdelning skärps och att det proportionellt sett är beskattningen av utdelningsinkomst med skattelättnad som skärps mest. Effekterna på den totala skattegraden går i samma riktning men är mindre.

Enligt propositionen drar de utdelningsmottagare mest nytta av reformen som får stora utdelning på mer än 60 000 euro av bolag med stor förmögenhet. Det rör sig emellertid om synnerligen få mottagare. Största delen, omkring 90 procent, av delägarna i företag som inte är noterade fick mindre än 10 000 euro i utdelningsinkomster 2011. Och för de flesta av dessa var inkomsterna mindre än 1 000 euro. Om denna uppskattning appliceras på alla utdelningsmottagare, ca 380 000 delägare, kommer propositionen enligt en statisk uppskattning att skärpa beskattningen för omkring 280 000 och att lindra den för omkring 100 000 personer. Beskattningen av utdelningsinkomster kommer dock fortsatt att ha nuvarande styrande verkan på vinstutdelningen. Reformen kommer fortsatt att uppmuntra bolag att öka sin nettoförmögenhet och den utdelade vinsten.

Utdelning till samfund. Utdelning till samfund kommer också fortsättningsvis i regel att vara skattefri. Avsikten är att förhindra kedjebeskattnings av utdelning. För att beskattningen av börsaktier som ägs genom bolag ska vara densamma för aktieägaren som vid direkt ägande är utdelning som bolag som inte är noterade får av

noterade bolag delvis skattepliktiga. Denna skattepliktiga andel ska nu enligt förslaget höjas från 75 till 100 procent. Bestämmelserna gäller bolag som äger mindre än 10 procent av aktierna i ett noterat bolag. Om ett sådant bolag delar ut vinst inom ramen för den på nettoförmögenhet baserade avkastningsgränsen vidare till delägarna blir den totala skattegraden på utdelningen cirka 26 procent, om utdelningen är högst 150 000 euro. Detta motsvarar den grundläggande tanken i bestämmelserna och ligger i linje med principen om jämlik behandling i skattehänseende. Med andra ord kommer det att sakna betydelse om en person får utdelning från ett noterat bolag direkt eller via ett bolag som personen äger.

Behovet av övergångsbestämmelser. Lagändringarna träder i kraft vid ingången av 2014 och de tillämpas första gången i beskattningen för 2014. Det innebär att vinst kommer att utdelas av bolag vars resultat beskattats enligt en skattesats på 24,5 procent, men för vilka det till följd av kassaprinipen gäller en ny, strängare utdelningsbeskattning. Detta har kritiserats under sakkunnigutfrågningen och det har också föreslagits att effekterna ska lindras genom en särskild övergångsbestämmelse.

Utskottet har gjort en grundlig bedömning av frågan. En ändring nu skulle innebära minskade skatteintäkter på ungefär 230 miljoner euro 2014 i förhållande till propositionen. Detta är redan i sig en så pass tungt vägande orsak att det i praktiken inte är möjligt att införa särskilda övergångsbestämmelser. Också här är det fråga om en helhet och dess beståndsdelar.

Dessutom måste man i avvägningen beakta att ändringen inte bara är enbart till nytta för alla utdelningsmottagare, utan den kommer också att skärpa beskattningen för vissa. Å andra sidan är det inte heller motiverat att skapa en modell där man selektivt bara beaktar den positiva effekterna av en reform. Också överskållighet i systemet kräver en viss schablonmässighet.

Generellt sett är det typiskt för lägen där förändringar sker att effekterna är både positiva och negativa. Det är helheten som avgör. I detta läge

skapas en permanent årlig stimulans på ca 600 miljoner euro till förmån för aktiv företagsverksamhet. En tillfällig skattetopp på utdelning ett år ska enligt utskottets mening ställas i relation också till denna aspekt.

Avslutningsvis konstaterar utskottet att situationen i samband med reformen 2005 var en annan, för då gällde övergångsbestämmelserna ändring av hela dividendskattestrukturen. Dagens system innefattar inte heller någon sådan kompletterande skatt som i lagen om gottgörelse för bolagsskatt, som skulle garantera att ett bolag alltid betalar skatt på utdelad vinst.

Behovet att se över utdelningsskattesystemet. Det nuvarande och också i fortsättningen gällande utdelningsskattesystemet är synnerligen komplicerat och därför tungrott eller svårhanterligt. Att systemet är komplicerat beror delvis på själva systemet, men också på skattesystemets nationella drag, såsom indelningen av utdelningsinkomst i utdelning som beskattas som kapitalinkomst och utdelning som beskattas som förvärvsinkomst, indelningen i inkomstkällor och beskattningen av näringssammanslutningar som sammanslutningar som ska skiftas. Man måste också beakta de begränsningar som gäller för relationerna mellan bolag av olika typer och de skyldigheter som hänger samman med utländska vinstutdelningar. Dessutom kommer de inkomstomvandlingsproblem alltså att kvarstå som hänger samman med en differentierad inkomstskatt.

Utskottet anser det vara motiverat att inte göra ändringar i systemets grundläggande struktur i detta sammanhang. Verkningarna av den sänkta samfundsskatten är så pass stora att det är bra att hålla kvar den stabilitet - och därmed förutsägbarhet - som hör till utdelningsskattesystemet. Eftersom systemet är onödigt komplicerat och har många interna spänningar bör det enligt utskottet finslipas ytterligare. Detta kan lämpligen ske när skattestrukturen ses över också i övrigt exempelvis i samband med granskningen av inkomstkällorna.

4. Utdelning av medel från en fond som hänförs till det fria egna kapitalet

Ett av de mest diskuterade förslagen i propositionen gäller den skattemässiga behandlingen av poster i icke noterade bolags fria egna kapital. I fortsättningen är det meningen att vinstutdelning och utdelning ur andra fonder som hänförs till det fria egna kapitalet ska beskattas som utdelning. Utdelningen ska bara på särskilda grunder kunna anses vara återbetalnings av kapital och därmed i skattehänseende som överlåtelse. En del sakkunniga som utskottet har hört påpekat att förslaget avviker från det som står i regeringsprogrammet. Det skulle ha krävt att den skattemässiga behandlingen enligt Skatteförvaltningens anvisningar skrivs in i lagen i sin nuvarande form. Åsikterna avviker från propositionen också i fråga om den utsträckning i vilken utdelning av medel från fonder som hänförs till det fria egna kapitalet använts för att kringgå skatt på utdelning.

Samtidigt har de experter på bolagsrätt som utskottet hört slagit fast att förslaget med tanke på resonemanget bakom aktiebolagslagen är motiverat och ett steg i rätt riktning. Det motsvarar således 2006 års aktiebolagslag, som innebar övergång till ett äkta kapitalsystem som inte bygger på nominellt värde och där kopplingen mellan aktier och aktiekapital har brutits. Tillgångar som placeras i ett bolag och poster i bolagets kapital kan inte kopplas till en viss aktieägare eller aktie. Det bör också noteras att det går att investera kapital i bolag utan motsvarande aktie. I vissa fall beror det helt på avtalet - eller så är det till och med slumpmässigt - om en placering i bolaget tas upp som en post i det bundna eller fria kapitalet. Inom bolagsrätten återbetalas investeringarna inte heller medlen, utan de delas ut på grundval av aktiebolagslagens bestämmelser om utdelning av medel.

De tyngre juridiska argumenten talar för att all utdelad vinst bör beskattas som utdelning. Men samtidigt är det ur en mer snäv men kanske i praktiken betydande synvinkel ofta fråga om eget kapital som placerats i bolaget och som återbetalas till investeraren. En sådan finansieringsinnovation har kunnat utvecklas till följd av

att skattelagstiftningen inte har reviderats sedan den nya aktiebolagslagen trädde i kraft. I praktiken är det svårt att snabbt avveckla det rådande rättsläget.

Som sagt går det att beskatta utdelning av medel från en fond som hänförs till det fria egna kapitalet som överlåtelse. Det kräver ändå att återbetalningen görs till den ursprungliga investeraren och inom tio år från det att kapitalplaceringen gjordes. Dessutom ska den skattepliktiga visa upp en tillförlitlig utredning över att förutsättningarna är uppfyllda. Eftersom det är fråga om en undantagsbestämmelse är det meningen att den ska tolkas restriktivt.

Utskottet anser att förslagen är en begriplig kompromiss i det rådande läget. Förslaget följer Skatteförvaltningens anvisningar så till vida att beskattning som överlåtelse alltid kräver en tillförlitlig utredning. Å andra sidan är tolkningen i förhållande till olika successionssituationer mer snäv än anvisningarna. Trots det anser utskottet den tolkning vara motiverad där också dödsboet efter den ursprungliga investeraren kan få samma skatteförmån på begäran och efter att ha visat upp den utredning som lagen kräver. Detaljmotiveringen till propositionen utgår i övrigt från att bestämmelsen inte är tillämplig exempelvis på utdelning av poster i det egna kapitalet som uppkommer vid företagsomstruktureringar eller fondöverföringar. Utskottet anser detta vara motiverat för att den skattemässiga behandlingen inte ska bero på slumpen eller på den skattskyldiges eget val. Över huvud taget är det motiverat att behandla utdelningen av medel som utdelning i beskattningen, om kopplingen till kapitalplaceringar förblir oklar efter inkomsten utredning.

Det föreslagna hänger dessutom också samman med skiftandet av tyngdpunkten från beskattning av bolaget till beskattning av utdelningsmottagaren. Den strängare och på ovan anfört sätt juridiskt motiverade linjen är godtagbar också av denna anledning. Den tioåriga tidsfristen för återbetalning av utdelade medel är enligt utskottet motiverad främst av praktiska skäl: också skattemyndigheterna ska vid behov ha möjlighet att bedöma den utredning som den

skattskyldige presenterar. — För klarhets skull bör det konstateras att den skattskyldige måste kräva att utdelningen ska beskattas som överlåtelse för att det över huvud taget ska ske. Däremot behövs det ingen utredning om att bolaget inte längre behöver placeringen.

Utskottet anser att den särskilda övergångstid på två år som reserverats för ändringen är tillräcklig. Praxis enligt Skatteförvaltningens anvisningar i fråga om bolag som inte är noterade fortsätter således de följande två åren, vilket ger bolagen tid att anpassa sig till det förändrade läget.

5. Rätten att dra av representationsutgifter

Det mest problematiska ändringsförslaget med tanke på systematiken i näringsbeskattningen är visserligen relativt obetydligt för skatteintäkterna och gäller representationsutgifterna. Förslaget är att de inte längre ska vara avdragsgilla. Detta strider mot den allmänna principen inom beskattningen, dvs. att kostnader för inkomstens förvärvande och bevarande är avdragsgilla. Denna princip har i och för sig kringskurits redan tidigare i fråga om representationsutgifter så, att bara hälften av utgifterna numera är avdragsgilla. Dessutom går det inte att dra av mervärdesskatten för varor och tjänster som skaffats för representation. Begränsningarna är således redan i dagens läge betydande, men det ändrar inte på grunden för kritiken.

Regeringen bedömer att ändringen kommer att öka de årliga skatteintäkterna med omkring 38 miljoner euro. Också detta har kritiserats under sakkunnigutfrågningen. Det anses att intäkterna kommer att vara väsentligt mindre än förväntat till följd av att företagen ändrar beteendemönster.

Sammantaget inverkar ändringen mest på dem som producerar tjänster i representationssyfte, bland annat Lapplandsturismen och många sommarfestivaler. Utskottet anser att detta är en negativ följd som är svår att åtgärda, trots att den sänkta samfundsskatten förväntas stödja företagens representationsmöjligheter också i fortsättningen. Faktum är ändå att skatteförmånen under alla omständigheter också efter att sam-

fundsskatten sänkts blir relativt liten, tio procent av kostnaderna. Å andra sidan innebär förändringen att gränsdragningen till marknadsförings- och reklamutgifter blir allt viktigare eftersom dessa fortsatt kommer att vara avdragsgilla fullt ut. I detta avseende kan riktlinjer sökas bland annat i de färska avgörandena HFD 2013:63, 2013:64 och 2013:65.

Utskottet godtar förslaget endast för att det ingår i den behandlade helheten. Rent skattepolitiskt är det inte stilrent eller rekommendabelt att ett kalkylmässig extra avdrag av samma typ som det färska utbildningsavdraget införs i skattesystemet samtidigt som man helt slopar möjligheten att dra av faktiska utgifter inom näringsverksamheten. Dessutom kräver ett skattesystem som bygger på en koncentrerad skattebas att det finns så få undantag av olika slag som möjligt.

6. Vissa andra ändringsförslag

Den korta tillämpningstiden för FoU-tilläggsavdraget och de höjda avskrivningarna på produktiva investeringar. Utskottet stöder enligt ovan ett skattesystem baserat på låg skattesats och bred skattebas bland annat för att det är neutralt. Med avseende på detta är den förkortade giltighetstiden för de tillfälliga riktade avdragen ett steg i rätt riktning. För företagens vidkommande är det ändå problematiskt att den skattepolitiska strategin inte varit konsekvent och fast. Den valda vägen är ändå hoppningivande, så som sagts ovan.

Utskottet tillstyrker därför att tillämpningstiden förkortas med ett år. Dessutom är inverkan på skatteintäkterna betydande, sammanlagt nästan 200 miljoner euro. Det är begripligt att ändringen visat sig motiverad till följd av den betydande sänkningen av samfundsskatten. Det rör sig om ett steg i rätt riktning också med tanke på företagens administrativa bördor.

Ytterligare inskränkning av rätten att dra av ränteutgifter. Utskottet tillstyrker de föreslagna och små preciseringarna och ytterligare inskränkningarna i de bestämmelser som ska tillämpas från början av nästa år. De underlättar vissa lagtolkningsproblem och minskar något

den skatteförmån som fortsatt finns i ränteregleringen. För enkelhets skull är det lämpligt att också de nu föreslagna ändringarna börjar tillämpas samtidigt som de andra bestämmelserna.

Dess ekonomiska effekt är liten, uppskattningsvis 14 miljoner euro.

Lagmotionerna

Utskottet föreslår att lagmotionerna förkastas.

Detaljmotivering

1. Lag om ändring av inkomstskattelagen

Ikraftträdandebestämmelsens 2 mom. De föreslagna ändringarna i inkomstskattelagen ska med vissa undantag tillämpas första gången i beskattningen för 2014. Undantagen gäller situationer där bolagets räkenskapsperiod har förlängts eller förkortats efter det att regeringen beslutade sänka samfundsskattesatsen. Bestämmelser om detta föreslås ingå i 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen.

Den föreslagna bestämmelsen är oklar och ger utrymme för tolkning, såsom framförts i den allmänna motiveringen. Bestämmelsen bör därför preciseras så, att det avgörande är när bolagsstämman fatta beslut om ändring av räkenskapsperioden. Om detta har skett före den 21 mars 2013 är samfundets inkomstskattesats för skatteåret 2014 i enlighet med huvudregeln 20 procent och annars 24,5 procent. På det sättet blir bestämmelsen mer entydig och då garanteras en enhetlig tillämpning också i fråga om skattepraxis.

2. Lag om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

6 a § 3 mom. Bestämmelsen gäller beskattning av vinstutdelning till samfund. Dess 3 mom. gäller vissa undantag från 1 och 2 mom. Avsikten är att i 3 mom. hänvisa till både 1 och 2 mom. Eftersom hänvisningen till 2 mom. av misstag utelämnats föreslår utskottet en precisering. Det rör sig om en teknisk ändring.

18 §. Paragrafen gäller avdragsgilla utgifter i näringsverksamhet. Regeringen föreslår att paragrafen kompletteras med en ny 6 punkt med bestämmelser om rätt att dra av överskott som andelslag delat ut. Eftersom utskottet ovan föreslagit att den skattemässiga behandlingen av andelslag ska bli föremål för fortsatt beredning bör den föreslagna ändringen av 18 § utgå.

Ikraftträdandebestämmelsens 3 mom. Momentet gäller en särskild övergångsperiod på två år i fråga om den skattemässiga behandlingen av utbetalda medel från bolag som inte är offentligt noterade. Där nämns ändå inte att övergångsperioden bara gäller sådana utbetalningar. Utskottet föreslår att momentet preciseras i enlighet med detta. Det rör sig om en rent teknisk ändring.

3. Lag om ändring av 5 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk

5 § 14 punkten. I denna punkt används av misstag det föråldrade begreppet "gårdsbruk". Utskottet föreslår att begreppet byts ut mot "jordbruk", som används i det inledande stycket och även i lagen i övrigt.

5 § 15 punkten. Utskottet föreslår att punkten preciseras språkligt så att den hänger ihop med det inledande stycket.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslag 4—6 utan ändringar,

godkänner lagförslag 1—3 med ändringar (Utskottets ändringsförslag),

förkastar lagmotionerna LM 50/2012 rd, LM 56/2013 rd och LM 69/2013 rd och

godkänner ett uttalande (Utskottets förslag till uttalande).

1.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 33 a § 1 mom., 33 b § 1 och 2 mom., 33 c §, 33 d § 1 mom. och 124 § 2 mom.
 av dem 33 a § 1 mom., 33 b § 2 mom. och 33 d § 1 mom. sådana de lyder i lag 716/2004, 33 b § 1 mom. och 124 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1515/2011 och 33 c § sådan den lyder i lagarna 716/2004, 1143/2005, 383/2012 och 575/2013, samt
fogas till 33 a §, sådan den lyder i lagarna 716/2004 och 774/2012, ett nytt 3 mom., till 33 b §, sådan den lyder i lagarna 716/2004, 469/2009 och 1515/2011, ett nytt 6 mom., och till lagen en ny 45 a § som följer:

33 a—d, 45 a, 46 a och 124 §
 (Som i RP)

(1 mom. som i RP)

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2014. Om *beslutet om att ändra* ett samfunds räkenskapsperiod har *fattats* den

21 mars 2013 eller senare så att samfundets skatteår inte går ut 2013 eller så att det skatteår som går ut 2014 har börjat efter den 21 mars 2013, är samfundets inkomstskattesats vid beskattningen för skatteåret 2014 dock 24,5 procent.

2.

Lag

om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 8 § 8 punkten, sådan den lyder i lag 1539/1992,
ändras 6 a §, 16 § 10 punkten (*utesl.*) och 18 § 2 mom.,
 av dem 6 a §, sådan den lyder i lagarna 717/2004, 382/2012 och 576/2013, 16 § 10 punkten sådan den lyder i lag 987/2012 och 18 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 983/2012, samt
fogas till lagen en ny 6 c § *och* till 16 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 859/1981, 1164/1990, 717/2004, 1134/2005, 1077/2008 och 987/2012, en ny 11 punkt (*utesl.*), som följer:

6 a §

(1 och 2 mom. som i RP)

Dividend från andra samfund än de som avses i 1 och 2 mom. utgör skattepliktig inkomst. Med avvikelse från 1 *och* 2 mom.

(1 och 2 punkten som i RP)

(4—8 mom. som i RP)

6 c och 16 §
 (Som i RP)

18 §
(Utesl.)

18 a §
(Som i RP)

(1 och 2 mom. som i RP)

Till den del som utbetalningen av medel från en fond som hänförs till det fria egna kapitalet innehåller kapitalplaceringar som har gjorts före lagens ikraftträdande tillämpas 6 a § 8 mom. och 6 c § dock i fråga om utbetalning av medel från bolag som inte är offentligt noterade första gången vid beskattningen för 2016.

3.

Lag

om ändring av 5 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen för gårdsbruk (543/1967) 5 § 1 mom. 14 punkten sådan den lyder i lag 718/2004, samt
fogas till 5 § 1 mom. en ny 15 punkt, sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1541/1992 och 718/2004, som följer:

5 §

14 § angivna skattepliktiga inkomster av jordbruket under skatteåret är bland andra:

— — — — —
14) räntor av egendom som hör till jordbruket, 75 procent av dividender från bolag som inte är offentligt noterade, 85 procent av dividender från offentligt noterade bolag, betalningar som avses i 33 d § 2 mom. i inkomstskattelagen på det sätt som föreskrivs i nämnda lagrum samt dividender och nämnda betalningar som ett samfund erhållit så som anges i 6 a § i lagen om be-

skattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968),

15) (utesl.) i 33 a § 3 mom. och 33 b § 6 mom. i inkomstskattelagen avsedd utbetalning av medel som ska betraktas som dividend och som har gjorts från en fond som hänförs till det fria egna kapitalet. På utbetalningen tillämpas det som i 14 punkten föreskrivs om dividend, med de undantag som anges i 45 a § i inkomstskattelagen.

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att finansministeriet tar fram ett regelverk som gäller beskattningen av andelslag så att en proposition om detta kan lämnas till riksdagen våren 2014 och lagändring-

arna sättas i kraft vid ingången av 2015.

Under beredningen av regelverket ska man sörja för öppet hörande av branschaktörerna och för omsorgsfull granskning av hur de framförda synpunkterna påverkar skattemodellen. Ut-

över de aspekter som gäller internationell skatteflykt ska man i granskningen också ta hänsyn till hur neutrala be-

stämmelserna är i förhållande till olika aktörer.

Helsingfors den 11 december 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kimmo Sasi /saml
vordf. Pentti Kettunen /saf
medl. Timo Kalli /cent
Sampsa Kataja /saml
Anneli Kiljunen /sd
Esko Kiviranta /cent
Mika Lintilä /cent
Kari Rajamäki /sd
Markku Rossi /cent
Matti Saarinen /sd

Sari Sarkomaa /saml
Kauko Tuupainen /saf
Kari Uotila /vänt
Ville Vähämäki /saf
ers. Maria Lohela /saf
Riitta Myller /sd
Raimo Piirainen /sd
Leena Rauhala /kd
Anne-Mari Virolainen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Maarit Pekkanen.

RESERVATION 1

Motivering

Skatten på utdelning

Enligt Sannfinländarna gynnar den gällande beskattningen på utdelning oskäligt mycket förmögna ägare till företag med större resultat. I dagsläget delas det i Finland årligen ut cirka 2 miljarder euro i vinst skattefritt. Den högsta inkomstdecilen har fått mer än 80 procent av den utdelningen och procenten med de allra högsta inkomsterna hälften. Denna skattefrihet för höginkomsttagare har starkt bidragit till att inkomstskillnaderna ökat explosionsartat sedan 1990-talet.

Sannfinländarna uppskattar därför att regeringen lyssnat till våra råd och tänker begränsa den skattefria vinstutdelningen. Det finns dock kryphål också i regeringens nya - den tredje i ordningen! - modell för beskattning av utdelningen och den gynnar fortfarande höginkomsttagare. Vi skulle införa en mer rättvis och tillväxtstödande beskattning av utdelningen än regeringen gör; små utdelningar skulle beskattas lindrigare och större utdelningar hårdare än regeringen föreslår. För att stödja småföretagare vill vi trots allt behålla ett tydligt skatteincitament för onoterade små och medelstora företag.

I vår modell är 50 procent av börsnoterade företags utdelning skattepliktig inkomst upp till 1 000 euro och därefter hela utdelningen. Utdelningar i icke noterade företag skulle däremot beskattas lindrigare så länge de inte överstiger 6 procent av företagets nettotillgångar. Utdelning som överstiger denna gräns skulle vara skattepliktig förvärvsinkomst till 75 procent. Vid beskattningen av utdelningar som beskattas lindrigare på det sätt som avses ovan är 10 procent skattepliktig kapitalinkomst upp till 10 000 euro, 35 procent om utdelningen är 10 000—40 000 euro, 50 procent om utdelningen är 40 000—100 000 euro, 75 procent om utdelning-

en är 100 000—150 000 euro och 100 procent om utdelningen är 150 000 euro eller mer.

Vår reform skulle sannolikt sänka skatten för nästan alla företagare, för enligt Företagarna i Finland fick mer än 80 procent av företagarna mindre än 5 000 euro i utdelning 2010. Vår reform skulle också effektivt begränsa skatteplanering där syftet är att ta ut lön i form av utdelning.

Samfundsskatten

Sannfinländarna menar att regeringens beslut om en sänkning av samfundsskatten från 24,5 till 20 procent är förhastat. Vi inser mycket väl att Finland måste svara på den skattekonkurrens som initierats av de främsta konkurrentländerna, men till skillnad från regeringen är vi inte redo att driva på konkurrensen ytterligare. Under de rådande omständigheterna skulle vi vara redo att sänka samfundsskatten till 22 procent, dvs. till samma nivå som i Sverige och Danmark. De medel som sparas in skulle vi lägga på att stödja den sektor som är avgörande för sysselsättningen och den ekonomiska tillväxten, dvs. de små och medelstora företagen.

Representationskostnader

Vi kan inte heller acceptera regeringens beslut att slopa avdragsrätten för representationskostnader. Beslutet innebär i värsta fall dödsstöten för många turistföretagare vars verksamhet utanför semestersäsongerna ofta är mycket beroende av försäljningen till företagskunder. Enligt PTT:s beräkningar kommer regeringens förhastade beslut att försvaga sysselsättningen inom turist- och restaurangbranschen med cirka tusen årsverken. Totalt sett har slopandet av avdragsrätten en mycket liten inverkan på statsfinanserna.

Kapitalskattskyldighet för stora stiftelser

Sannfinländarna vill bredda skatteunderlaget på ett rättvist sätt genom att utsträcka beskattningen till stora stiftelsers och föreningars kapitalinkomster, såsom vinstutdelning, hyresinkomster och försäljningsvinster. Statens revisionsverk (SRV) bedömer att de fem största stiftelserna ensamma haft en skatteförmån på 29—45 miljoner euro 2004—2005. SRV uppskattar att stiftelsernas tillgångar ligger kring 12—15 miljoner euro.

Det nuvarande skattesystemet har skapat ett slags skatteparadis för stora stiftelser, inom ramen för vilket förmögna individer kan fly undan beskattning nästan helt, och genom de stora stiftelserna kan de utöva ett avsevärt samhällsinflytande. Det är oskäligt att också de minsta företagen som är utsatta för marknadsrisker måste betala kapitalskatt, medan verkligt förmögna föreningar och stiftelser får sina stadiga kapitalinkomster skattefria.

Den reform som Sannfinländarna planerar gäller bara de största stiftelserna och mycket välbärgade föreningar. Det finns gott om små föreningar och stiftelser i Finland som för sin

verksamhet är beroende av skattefria kapitalinkomster. Deras kapitalinkomster kan gärna få vara skattefria upp till exempelvis 100 000 euro. Skattesatsen får också vara lägre än den allmänna kapitalskattesatsen, t.ex. 15 procent.

Vi vill inte att universitet i stiftelseform omfattas av kapitalbeskattningen. Reformen ska inte heller alls beröra lejonparten av finländska föreningar och stiftelser. Den skulle till exempel inte vara till skada för allmännyttiga samfund och föreningar typ Borgbacken som får inkomster från annat än kapitalinkomster.

Förslag

Vi föreslår

*att riksdagen godkänner lagförslag 1—4 med ändringar (**Reservationens förslag till uttalande**),*

att riksdagen förkastar lagförslag 5 och 6 och

att riksdagen godkänner utskottets uttalande.

Reservationens ändringsförslag**1.****Lag****om ändring av inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 23 § 1 mom., 33 a § 1 mom., 33 b § 1 och 2 mom., 33 c §, 33 d § 1 mom. och 124 § 2 mom.

av dem 33 a § 1 mom., 33 b § 2 mom. och 33 d § 1 mom. sådana de lyder i lag 716/2004, 33 b § 1 mom. och 124 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1515/2011 och 33 c § sådan den lyder i lagarna 716/2004, 1143/2005, 383/2012 och 575/2013, samt

fogas till 33 a §, sådan den lyder i lagarna 716/2004 och 774/2012, ett nytt 3 mom., till 33 b §, sådan den lyder i lagarna 716/2004, 469/2009 och 1515/2011, ett nytt 6 mom., och till lagen en ny 45 a § som följer:

23 § (Ny)

Skattskyldighet för allmännyttiga samfund

De allmännyttiga samfund som avses i 22 § är skattskyldiga för inkomst av näringsverksamhet. *De är skattskyldiga också för kapitalinkomster som överstiger 100 000 euro om året enligt den inkomstskattesats som avses i 124 § 2 mom.* Dessutom är de skattskyldiga till kommunen och församlingen för inkomst av fastigheter eller delar av fastigheter som använts för andra än allmänna och allmännyttiga ändamål enligt den inkomstskatteprocent som anges i 124 § 3 mom.

33 a §

Dividender från offentligt noterade bolag

Av dividender från offentligt noterade bolag utgör 50 procent kapitalinkomst och 50 procent skattefri inkomst, *när den erhållna dividenden inte överstiger 1 000 euro. Till den del som sådan dividend överstiger 1 000 euro är hela den erhållna dividenden kapitalinkomst.*

— — — — —
(3 mom. som i FiUB)

33 b §

Dividender från bolag som inte är offentligt noterade

Av dividender från bolag som inte är offentligt noterade *beskattas erhållen dividend* upp till det belopp som motsvarar en årlig sex procents avkastning beräknad på det i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) angivna matematiska värdet för skatteåret för aktierna *på följande sätt: När den dividend som ett skattskyldig får är högst 10 000 euro är 10 procent av dividenden skattepliktig kapitalinkomst och 90 procent skattefri inkomst. Till den del som de dividender som den skattskyldige får överstiger 10 000 euro men inte 40 000 euro är*

35 procent av dividenden skattepliktig kapitalinkomst och 65 procent skattefri inkomst. Till den del som de dividender som den skattskyldige får överstiger 40 000 euro men inte 100 000 euro är 50 procent av dividenden skattepliktig kapitalinkomst och 50 procent skattefri inkomst. Till den del som de dividender som den skattskyldige får överstiger 100 000 euro men inte 150 000 euro är 75 procent av dividenden skattepliktig kapitalinkomst och 25 procent skattefri inkomst. Till den del beloppet av de dividender som den skattskyldige får överstiger 150 000 euro är hela den erhållna dividenden kapitalinkomst (utesl.).
(2 mom. som i FiUB)

— — — — —
(6 mom. som i FiUB)

33 c ja 33 d, 45 a och 46 a §
(Som i FiUB)

124 §

Fastställande av skatten

— — — — —
På kapitalinkomst betalas 30 procent i inkomstskatt (*inkomstskattesats för kapitalinkomst*). Till den del den beskattningsbara kapitalinkomsten för en skattskyldig överstiger 40 000 euro betalas 32 procent i inkomstskatt (*höjd inkomstskattesats för kapitalinkomst*). Inkomstskattesatsen för samfund är 22 procent. *Inkomstskattesatsen för allmännyttiga samfund är 15 procent på kapitalinkomst.* Inkomstskattesatsen för samfällda förmåner är 28 procent. Angående fördelningen av samfundsskatten och skatten på samfällda förmåner mellan olika skattetagare bestäms i lagen om skatteredovisning (532/1998).

— — — — —
Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FiUB)

2.

Lag**om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut

(*Utesl.*)

ändras 6 a § (*utesl.*) och 18 § 2 mom.,

av dem 6 a §, sådan den lyder i lagarna 717/2004, 382/2012 och 576/2013, (*utesl.*) och 18 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 983/2012, samt

fogas till lagen en ny 6 c § (*utesl.*) som följer:

6 a §

(1—5 mom. som i FiUB)

Av dividend från ett bolag som inte är offentligt noterat och i 5 mom. avsedd betalning som en fysisk person eller ett dödsbo erhåller utgör 75 procent skattepliktig inkomst, i 33 d § 2 mom. i inkomstskattelagen avsedda betalningar dock så som anges i det nämnda lagrummet. Av dividend som en fysisk person eller ett dödsbo erhåller från ett offentligt noterat bolag utgör 50 procent skattepliktig inkomst när den erhållna dividenden inte överstiger 1 000 euro. Till den del som sådan dividend överstiger 1 000 euro är hela den erhållna dividenden kapitalinkomst.

(7 och 8 mom. som i FiUB)

6 c §

(Som i FiUB)

16 §

(*Utesl.*)

18 §

(Som i FiUB9)

18 a §

— — — — —
Ränteutgifterna är avdragsgilla till den del de motsvarar beloppet av ränteinkomsterna. Ränteutgifter som överstiger ränteinkomsterna (*nettoränteutgifter*) är avdragsgilla, om de under skatteåret uppgår till högst 500 000 euro. Som ränteutgifter godkänns dock inte ränteutgifter för skuld som erhållits av en part i intressegemenskap till den del som räntan på skulden överstiger den grundränta som anges i lagen om vissa referensräntor (996/1998) med tre procentenheter. Överstiger nettoränteutgifterna under skatteåret ovannämnda belopp är nettoränteutgifterna inte avdragsgilla till den del
(1 och 2 punkten som i FiUB)

—————
Ikraftträdandebestämmelse
(Som i FiUB)

3.

Lag**om ändring av 5 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i inkomstskattelagen för gårdsbruk (543/1967) 5 § 1 mom. 14 punkten sådan den lyder i lag 718/2004, samt

fogas till 5 § 1 mom. en ny 15 punkt, sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1541/1992 och 718/2004, som följer:

5 §
I 4 § angivna skattepliktiga inkomster av jordbruket under skatteåret är bland andra:

14) räntor av egendom som hör till jordbruket, 75 procent av dividender från bolag som inte är offentligt noterade, 50 procent av dividender från offentligt noterade bolag, *till den del som de erhållna dividenderna inte överstiger 1 000 euro och i fråga om offentligt noterade bolag till den del de överstiger 1 000 euro*, betalningar som

avses i 33 d § 2 mom. i inkomstskattelagen på det sätt som föreskrivs i nämnda lagrum samt dividender och nämnda betalningar som ett samfund erhållit så som anges i 6 a § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968),

(15 punkten som i FiUB)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FiUB)

4.

Lag

om ändring av lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978) 3 § 2 och 5 mom., 7 § 1 mom. 2 och 3 punkten och 15 § 1 och 3 mom.,
sådana de lyder, 3 § 2 mom. i lag 814/2008 och 5 mom. i lag 186/2013, 7 § 1 mom. 2 och 3 punkten och 15 § 1 och 3 mom. i lag 1516/2011, som följer

3 §
(Som i FiUB)

7 §
Källskatten redovisas i sin helhet till staten.
Källskatt utgör

2) 22 procent på dividend, ränta och royalty som betalas till ett begränsat skattskyldigt samfund samt på annan betalning enligt 3 § till ett sådant samfund, om inte något annat föreskrivs om en sådan betalning någon annanstans,

3) 16,5 procent på dividend, om dividendtagaren är ett sådant begränsat skattskyldigt samfund som avses i 3 § 5 mom. och aktierna i det utdelande samfundet ingår i dividendtagarens

investeringstillgångar och dividendtagaren inte är ett sådant bolag som avses i moder- och dotterbolagsdirektivet som direkt innehar minst tio procent av aktiekapitalet i det utdelande samfundet vid utbetalningen av dividenden,

15 §

(1 mom. som i FiUB)

Ett begränsat skattskyldigt samfund ska på annan inkomst än sådan som avses i 3 § och som har förvärvats i Finland betala 22 procent i inkomstskatt för samfund. Om ett begränsat skattskyldigt samfund har bedrivit rörelse eller utövat yrke från ett fast driftställe i Finland, ska

Reservation 1 /saf

FiUB 32/2013 rd — RP 185/2013 rd

även på inkomst som avses i 3 § betalas 22 procent i inkomstskatt för samfund.

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FiUB)

Helsingfors den 11 december 2013

Pentti Kettunen /saf
Kauko Tuupainen /saf
Maria Lohela /saf

RESERVATION 2

Motivering

Stegvis sänkning av samfundsskatten

Regeringen har i praktiken satsat allt på ett enda kort. I ett slag genomför den en skattesänkning på 870 miljoner euro på årsnivå, och sänkningen riktar sig enbart till aktiebolag som betalar samfundsskatt. Det gagnar framför allt stora företag som också i det svåra ekonomiska läget lyckas nå ett positivt resultat. Centern har i stället föreslagit att samfundsskatten sänks stegvis. Enligt Centerns förslag skulle skatten nästa år sänkas med 2,5 procentenheter och påföljande år med ytterligare 2 procentenheter. För företagens del skulle den sporrande effekten vara ungefär som i regeringens modell, men periodiseringen skulle innebära att skatteintäkterna för nästa år inte skulle rasa.

Av regeringens eget förslag (RP 185/2013 rd) framgår att Statens ekonomiska forskningscentral (VATT) har gjort en bedömning enligt vilken sänkningen av samfundsskatten förbättrar sysselsättningen på medellång sikt med cirka 5 000—7 000 personer. Denna förändring skulle alltså inte ske nästa år utan först om 5—10 år. Varje arbetstillfälle som uppstår på medellång sikt motsvarar alltså en sänkning av samfundsskatteintäkterna på 125 000—175 000 euro. Riksdagen har aldrig tidigare erfarit att den sysselsättande effekten av en justering av samfundsskatten är så anspråklös i förhållande till bortfallet av skatteintäkter. Också detta talar för Centerns ståndpunkt i fråga om att det inte är nödvändigt att sänka samfundsskatten i ett slag, utan att det lika gärna kan göras i etapper.

Genom den stegvisa sänkning av samfundsskatten som Centern föreslår skulle vi år 2014 ha hundratals miljoner euro mer att röra oss med för finansiering av ytterst behövlig samhällsservice och för insatser som sporrar små och medelstora företag att växa, anställa ny personal och utveckla företaget.

Reformen av skatten på utdelning

Regeringens modell för beskattningen av utdelning delar upp företagen i vinnare och förlorare. Förlorarna är de företagare, yrkesutövare och småplacerare som bara får en liten utdelning. Klara vinnare är aktieägare med en stor nettoförmögenhet räknat per delägare och som får stor utdelning. Regeringens modell har beretts dåligt och är inte rättvis. Centerns ändringsförslag är mer rättvist mot såväl småföretagen som småplacerarna.

I Centerns modell är högst 1 000 euro av utdelningen från noterade företag skattefria. Härigenom införs progressivitet också i utdelningarna och uppmuntras gemene man att spara i aktier. Annars skulle utdelning från noterade bolag helt omfattas enbart av kapitalbeskattning.

I fråga om onoterade företag skulle Centern lindra den av regeringen föreslagna beskattningen av små utdelningar på så sätt att 15 procent av utdelningarna upp till 60 000 euro är skattepliktig kapitalinkomst. Vid beskattningen av utdelning på 60 000—150 000 euro skulle 50 procent av utdelningen vara skattepliktig kapitalinkomst. Den lindrigare beskattningen skulle gälla 8 procent av nettoförmögenheten. På utdelningar över 150 000 euro tillämpas full kapitalskatt.

Eftersom sänkningen av samfundsskatten enligt Centerns modell görs i två steg åren 2014 och 2015, skulle också ändringarna i beskattningen av utdelning träda i kraft stegvis i samma mån. Centerns modell för beskattningen av utdelning skulle ge 125 miljoner euro lägre skatteintäkter än regeringens modell.

Den modell regeringen beslutat om skulle kräva en övergångsbestämmelse. För dem som får utdelning på över 100 000 euro lättar nu beskattningen avsevärt redan från början av 2014, i och med att den övre gränsen för lindrigare beskattning av utdelning höjs från 60 000 euro till 150 000 euro. Det leder till att företag som gör god vinst redan i början av året kan dela ut nya

och ackumulerade vinster till en klart lägre skatt på utdelning än tidigare. För dem som får små utdelningar stramas däremot beskattningen åt avsevärt när det nya systemet införs 2014, eftersom högre skatt på utdelningen tas ut genast, trots att man under 2014 i huvudsak delar ut vinstmedel som beskattades år 2013, då samfundsskatten var högre.

Eftersom den av Centern föreslagna rättvisa modellen för beskattning av utdelning inte dög åt regeringen, borde regeringen åtminstone ha skjutit upp införandet av skatteändringen med ett år, eftersom reformen genast ger höginkomsttagare en skatteförmån, men samtidigt stramar åt beskattningen av utdelning osedvanligt hårt för låginkomsttagare.

5 procents avdrag på företagarinkomsten i små och medelstora företag

Centern föreslår ett företagavdrag på fem procent som ska beviljas den som driver affärsverksamhet, yrkesutövare, delägare i personbolag och jord- och skogsbrukare.

På senare år är det framför allt de små och medelstora företagen som stått för de nya jobben. Regeringen Katainen har ändå inte i någon märkbar grad förbättrat förutsättningarna för dessa företag att nyanställa; många av regeringens åtgärder har snarare försämrat läget. Det är oroväckande hur snabbt det totala antalet företagare och familjemedlemmar till företagare minskat på senare tid.

Sänkningen av samfundsskatten balanseras genom åtstramningar i fråga om t.ex. indirekta skatter, som också de drabbar just de små och medelstora företag som sysselsätter folk. Regeringen har dessutom tänkt på privata rörelseidkarna och yrkesutövarna, delägarna i personbolag samt jord- och skogsbruksföretagarna i de fall där dessa har nettoförmögenhet i företaget och därigenom möjlighet att få kapitalinkomst. Regeringen Katainen har nämligen stramat åt skatten på kapitalinkomster genom att såväl höja skatteprocenten som göra skatten progressiv. Den här typen av företag har tveklöst försatts i en sämre ställning under regeringen Katainens valperiod.

Centern ser det som nödvändigt att rörelseidkare, yrkesutövare, delägare i personbolag och jord- och skogsbruksföretagare får ett företagavdrag på fem procent så att företag inte försätts i en ojämlig ställning på grund av företagsformen.

Ett företagavdrag på fem procent av inkomsten av näringsverksamheten skulle för företagaren betyda en skattesänkning på cirka två procentenheter. I praktiken bör denna sänkning genomföras så att inkomsten av näringsverksamhet i fortsättningen till 95 procent är skattepliktig inkomst för företagaren, medan 5 procent av inkomsten är skattefri. Den återstående skattepliktiga inkomsten delas som i dag upp i förvärsinkomst och kapitalinkomst.

Företagaravdraget beräknas på den utdelningsbara företagsinkomsten och omfattar följande inkomstposter:

- Näringsverksamhetens förvärsinkomstandel
- Näringsverksamhetens kapitalinkomstandel
- Förvärsinkomstandel av jordbruk
- Kapitalinkomstandel av jordbruk
- Förvärsinkomst av renhushållning
- Kapitalinkomst av renhushållning
- Förvärsinkomster exklusive utdelningsinkomster från sammanslutningar
- Kapitalinkomster exklusive utdelningsinkomster från sammanslutningar
- Kapitalinkomst av renhushållning

Företagaravdragets kostnadseffekter:

På basis av materialet för 2011 uppgår företagarinkomsterna till totalt 5 927 miljoner euro. Genom företagavdraget på fem procent minskar den beskattningsbara företagarinkomsten med cirka 295 miljoner euro. Det ger följande kalkylerade skatteförluster för olika skattetagare:

- Kommunalskatt: -48 miljoner euro.
- Kyrkoskatt: -3 miljoner euro.
- Statlig förvärsinkomstskatt: -34 miljoner euro.
- Kapitalinkomstskatt: -22 miljoner euro.

- Samtliga skatter och avgifter totalt (inkl. sjukvårdsavgift och YLE-skatten): -108 miljoner euro.

De andra skattetagarna måste dock få full kompensation för företagavdragets effekter på skatteintäkterna, så skattebortfallet faller helt på staten. Företagavdraget är en skattelindring som stöder tillväxt och sysselsättning, så en del av kostnaderna betalar tillbaka sig genom ökad ekonomisk aktivitet, eftersom skatteintäkterna ökar och arbetslöshetskostnaderna minskar.

Fri avskrivningsrätt för produktiva investeringar

Vi godkänner inte regeringens skattepolitiska linje att försvaga de skatteincitament som regeringen själv föreslagit och riksdagen godkänt. Regeringens förslag att förkorta giltighetstiden för dubbla avskrivningar med ett år urvattnar konsekvensen och förutsägbarheten i skattepolitiken. Företagen har gjort upp sina investeringsplaner under förutsättningen att de kan lita på att skattepolitiken är konsekvent. Nu riskerar dessa investeringar att utebli, eftersom regeringen helt plötsligt försämrar villkoren. Centern skulle i det rådande ekonomiska läget handla tvärtom vad regeringen gör och göra det ännu lättare att investera.

För att få fart på investeringarna skulle Centern införa fri rätt till avskrivning på produktiva investeringar. Det skulle ersätta dagens system med dubbla avskrivningar. Reformen skulle minska skatteintäkterna 2014 med totalt cirka 20 miljoner euro. Reformen innebär dock bara att beskattningen får en ny periodisering, så det slutliga skattebortfallet skulle bli litet, eftersom skatteintäkterna senar blir större i och med att avskrivningsrätten redan använts fullt ut.

Förkortningen av den fastställda tiden för FoU-avdrag

Regeringen Katainens skattepolitiska linje har visat sig vara ytterst nyckfull. Den saknar fullständigt såväl konsekvens som förutsägbarhet. Centern kan inte acceptera att en skattelag som från början avsetts gälla för viss tid helt plötsligt förkortas, särskilt som den nuvarande regering-

en själv lade fram lagförslaget inför riksdagen. Redan hösten 2012 förebrädde Centern regeringen för att beredningen av FoU-avdragsrätten i många avseenden var undermålig och för att riksdagen tvingades behandla ärendet i med yttersta hast och utan möjlighet till ett ordentligt hörande av sakkunniga.

Företagen har redan satt igång sina FoU-program i förlitan på att det skatteavdrag som riksdagen en gång godkänt verkligen ska gälla i tre år. Regeringen Katainens skattepolitiska agerande leder tyvärr till att det blir svårt att i efterhand göra en tillförlitlig utvärdering av effekterna av tidsbestämda skattelagar som godkänts under innevarande valperiod. Denna plötsliga ändring av spelreglerna mitt under den fastställda giltighetstiden kan nämligen i avgörande grad påverka företagens beteende.

Avdragsrätt för överlåtelseförluster

Centern föreslår att lagen om de så kallade företagsänglarna upphävs och att inkomstskattelagen ändras så att förlust vid överlåtelse av egendom ska anses vara förlust som hänförs till kapitalinkomstslag.

Finland behöver företag som växer och sysselsätter. Vi har tidigare satsat cirka 4 procent av bnp, vilket är mycket, på produktutveckling och forskning. Nu håller satsningarna på att avta och vi har inte hittat nya sätt att tillräckligt starkt uppmuntra privatpersoner att investera i små och medelstora företag i vardande.

I det finländska förlustutjämningsystemet kan uppkomna förluster i allmänhet dras av från vinsten under de tio följande åren. Förlustutjämnningen görs per inkomstslag och inkomstkälla. Det här innebär att förluster av förvärvsinkomstslag endast kan avdras från förvärvsinkomsten och förlust av kapitalinkomstslag endast från kapitalinkomsten. Förluster som hänförs till personlig förvärvskälla, till näringsverksamhetens förvärvskälla och till jordbrukets förvärvskälla kan under tio år framåt dras av från inkomsterna från samma källa.

En avvikelse från denna tydliga regel är förlusterna vid överlåtelse. De kan inte dras av från andra kapitalinkomster än från överlåtelsevin-

ster under skatteåret och de fem därpå följande åren. Förluster vid överlåtelse utgör således en alldeles egen kategori bland kapitalinkomstslagen.

Det finns inte tillräckliga grunder för den synnerligen begränsade avdragsrätten för överlåtelseförluster. Ofta blir överlåtelseförlusterna helt oavdragna eftersom den som lidit förlust i regel inte heller får några överlåtelsevinster under de kommande fem åren. Han eller hon blir därför föremål för överbeskattning eftersom kapitalinkomsterna hela tiden beskattas medan de överlåtelseförluster som hänför sig till inkomstskattelaget inte dras av.

Skattelagstiftningen ska vara tydligt och behandla alla på ett jämlikt sätt. Finansiering av små tillväxtföretag innebär alltid en risktagning. Det största problemet i beskattningshänseende är att förluster i placeringsverksamhet endast får dras av från överlåtelsevinster. Placeringsverksamhet är av långsiktig natur. Vinst och förluster kan tidsmässigt ligga långt från varandra. Problemet är tydligt vid beskattningen av exempelvis affärsänglar. Överlåtelseförluster är vanliga i denna bransch. Det blir sällan fråga om vinster, även om vinsterna kan vara betydande när de väl realiserats. Det blir ett hinder för risktagning om den skattskyldige inte får dra av förlusterna från sina andra kapitalinkomster. För att trygga finansieringen av tillväxtföretag behövs det aktörer som är beredda att ta ekonomiska risker. Beskattningens roll borde hellre vara att uppmuntra till investeringsrisktagning än att uttryckligen bestraffa dem som vågar.

Den modell som föreslås i lagmotionen behandlar alla företag och placerare jämlikt. Att ha den utvidgade förlustutjämnningen att omfatta enbart företagsänglar är inte motiverat. Alla skattskyldiga borde ha rätt att dra av överlåtelseförluster på samma grunder som de får dra av förluster för andra kapitalslag. I regel skulle detta i slutändan leda till en korrektare beskattning. Om det var tillåtet att under tio års tid dra av överlåtelseförluster från alla slag av kapitalinkomster under de följande tio åren skulle själva beskattningen förenklas och resultera i en nettobeskattning till ett riktigt belopp. Den här mo-

dell används redan i Sverige med goda resultat.

Stopp för ränteavdrag på koncernlån och utnyttjande av skatteparadis

Centern föreslår att lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ändras. Rätten att göra avdrag för räntor på koncerninterna lån föreslås bli begränsad till räntor på lån som koncernbolag i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har.

Räntor som betalas till koncernbolag med säte någon annanstans än i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) ska vara avdragsgilla bara om ränteinkomsterna beskattas som inkomster för det bolag som får räntor och skattesatsen är minst 10 procent. I och med ändringen kommer räntor som betalas till skatteparadis utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i de flesta fall inte att vara avdragsgilla.

I EES och länder med skatteöverenskommen ska ränteutgifter få dras av till fullt belopp till en del som motsvarar nettobeloppet för ränteinkomsterna, men högst till 500 000 euro. Begränsningen för ränteutgifter ska vara en allmän begränsning och beloppet ska grunda sig på resultatet från gäldenärens näringsverksamhet som ökas med ränteutgifter, avdragsgilla avskrivningar, förluster av finansieringstillgångar, värdeförändringar och erhållna koncernbidrag enligt lagen om koncernbidrag, och som minskats med givna koncernbidrag. Nettoränteutgifterna ska vara avdragsgilla upp till 30 procent av resultatet från näringsverksamhet som justerats enligt ovan. Nettoränteutgifter som går utöver det beloppet är inte avdragsgilla.

De nettoränteutgifter som inte är avdragsgilla ska dock vara högst lika stora som nettoränteutgifterna mellan företag i intressegemenskap. Begränsningarna ska inte tillämpas när den skattskyldige lägger fram information om att förhållandet mellan den skattskyldiges eget kapital och balansomslutningen enligt bokslutet är högre eller lika stort som motsvarande relationstal i den fastställda koncernbalansräkningen. Vidare ska begränsningarna inte tillämpas på kreditinstitut, försäkringsanstalter eller pensionsanstal-

ter. De icke avdragsgilla nettoränteutgifterna ska kunna dras av från inkomsterna de följande åren inom ramen för avdragsgilla ränteutgifter för respektive år.

Ränta ska aldrig vara avdragsgill om skattemyndigheten kan bevisa att den koncerninterna skuldförbindelsen har upprättats för att generera skattefordelar.

De nya bestämmelserna syftar till att på ett avgörande sätt begränsa skatteplaneringen i samband med koncerninterna finansieringsarrangemang och till att i praktiken helt förhindra utnyttjandet av skatteparadis utanför EU och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i skatteplaneringen.

De föreslagna ändringarna ligger i linje med de ändringar som görs i Sverige. I Sverige har man uppskattat att den utvidgade avdragsbegränsningen för räntor ökar statens skatteintäkter med cirka 600 miljoner euro. De föreslagna ändringarna skulle öka finska statens skatteintäkter med ungefär 300 miljoner euro.

Centern ser det som viktigt att regeringen utöver begränsningarna för ränteavdrag på koncerninterna lån vidtar också andra åtgärder för att förhindra att vinst från Finland tas hem till länder med låg räntesats. Övervakningen av företagens internprissättning måste bli effektivare och det kan göras genom att ge Koncernskattecentralens projekt för internprissättning större personella resurser. Dessutom bör man tänka på att införa strängare lagstiftning om bassamfund.

Avdragsrätten för representationsutgifter måste kvarstå med undantag av alkoholprodukter

Centern godkänner att rätten att göra avdrag för representationsutgifter slopas i fråga om alko-

holprodukter, men vill i övrigt behålla rätten i oförändrad form.

De konsekvensbedömningar som regeringen lagt fram står i bjärt kontrast till beräkningarna från PTT (Pellervon taloustutkimus). Enligt dem kommer slopandet av rätten till avdrag för representationskostnader att minska företagens och samfundens representationskostnader med hela 40 procent, dvs. 154 miljoner euro. Av PTT:s beräkningar framgår att den faktiska skattenytan av den slopade avdragsrätten totalt sett kan stanna på en nivå under 10 miljoner euro, eftersom åtgärden innebär att intäkterna från samfundsskatten minskar samtidigt som sysselsättningen inom turist- och restaurangbranschen försvagas. Totalt försvinner uppskattningsvis 600—970 årsverken, varav Lapplands andel är hela 340 årsverken.

Regeringens konsekvensbedömningar är summariska och inga kalkyler har lagts fram till stöd för dem. Regeringens påstående att reformen har ringa inverkan på sysselsättningen är därför inte trovärdigt. Trovärdigheten i PTT:s bedömning ökar eftersom vi vet att turismen är en tämligen arbetskraftsintensiv bransch där en ny skattebelastning slår hårt mot sysselsättningen men ger mycket lite tillbaka i form av skatter.

Förslag

Vi föreslår

*att riksdagen godkänner lagförslag 1—4 och 6 med ändringar (**Reservationens ändringsförslag**)*

att riksdagen förkastar lagförslag 5 och

*att riksdagen godkänner ett uttalande (**Reservationens förslag till uttalande**).*

*Reservationens ändringsförslag***1.****Lag****om ändring av inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 33 a § 1 mom., 33 b § 1 och 2 mom., 33 c §, 33 d § 1 mom., 50 § 1 mom. och 124 § 2 mom.
 av dem 33 a § 1 mom., 33 b § 2 mom. och 33 d § 1 mom. sådana de lyder i lag 716/2004, 33 b § 1 mom. och 124 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1515/2011 och 33 c § sådan den lyder i lagarna 716/2004, 1143/2005, 383/2012 och 575/2013 och 50 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1410/2010 samt fogas till lagen en ny 31 a §, till 33 a §, sådan den lyder i lagarna 716/2004 och 774/2012, ett nytt 3 mom., till 33 b §, sådan den lyder i lagarna 716/2004, 469/2009 och 1515/2011, ett nytt 6 mom., och till lagen nya 45 a § och 46 a § som följer:

31 a § (Ny)

Företagaravdrag

Från den i 30 § avsedda företagsinkomsten som ska fördelas görs ett företagaravdrag på 5 procent.

33 a §

Dividender från offentligt noterade bolag

Dividender från offentligt noterade bolag på högst 1 000 euro är skattefri inkomst. Dividender som överstiger 1 000 euro är kapitalinkomst (utesl.).

(3 mom. som i FiUB)

33 b §

Dividender från bolag som inte är offentligt noterade

Av dividender från bolag som inte är offentligt noterade utgör 15 procent skattepliktig kapitalinkomst och 85 procent skattefri inkomst upp till det belopp som motsvarar en årlig åtta procents avkastning upp till 60 000 euro beräknad på det i lagen om värdering av tillgångar vid be-

skattningen (1142/2005) angivna matematiska värdet för skatteåret för aktierna. Av dividender på 60 000—150 000 euro är 50 procent skattepliktig kapitalinkomst och 50 procent skattefri inkomst. Till den del beloppet av sådana dividender (utesl.) överstiger 150 000 euro utgör 100 procent av dividenderna kapitalinkomst (utesl.).
 (2 mom. som i FiUB)

(6 mom. som i FiUB)

33 c, 33 d, 45 a och 46 a §
 (Som i FiUB)

50 § (Ny)

Överlåtelseförlust

Till förlust som hänför sig till kapitalinkomstslaget räknas också förlust till följd av överlåtelse av egendom.

124 §
 (Som i FiUB)

(1 mom. som i FiUB)

År 2014 är av dividender enligt 33 a § på mer än 1 000 euro 94 procent kapitalinkomst och 6

procent skattefri inkomst och av dividender enligt 33 b § på mindre än 60 000 euro 8 procent kapitalinkomst och 92 procent skattefri inkomst. Av dividender på 60 000—150 000 euro är 45

procent kapitalinkomst och 55 procent skattefri inkomst. År 2014 är den i 124 § avsedda inkomstskattesatsen för samfund 22 procent. (3 mom. som i FiUB)

2.

Lag

om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

(Utesl.)

ändras i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 6 a §, 8 § 8 punkten, och 18 a § (utesl.),

av dem 6 a §, sådan den lyder i lagarna 717/2004, 382/2012 och 576/2013, 8 § 8 punkten, sådan den lyder i lag 1539/1992, och 18 a §, sådan den lyder i lag 983/2012, samt

fogas till lagen en ny 6 c § och till 18 a §, sådan den lyder i lag 938/2012, ett nytt 1 mom., varvid de nuvarande 1—6 mom. blir 2—7 mom., som följer:

6 a §

(1—5 mom. som i FiUB)

Av dividend (utesl.) och i 5 mom. avsedd betalning som en fysisk person eller ett dödsbo erhåller utgör 70 procent skattepliktig inkomst, i 33 d § 2 mom. i inkomstskattelagen avsedda betalningar dock så som anges i det nämnda lagrummet. (Utesl.)

(7 och 8 mom. som i FiUB)

6 c §

(Som i FiUB)

8 § (Ny)

Ovan i 7 § avsedda avdragbara utgifter äro bland andra:

8) 50 procent av representationsutgifternas belopp med undantag av produkter som lyder under lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker,

16 §

(Utesl.)

18 §

(Som i FiUB)

18 a §

Räntor som betalats till koncernbolag inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet är avdragsgilla i enlighet med denna paragraf. Räntor som betalats till koncernbolag i andra länder är avdragsgilla bara om ränteinkomsterna beskattas som inkomst för det mottagande bolaget enligt en skattesats på 10 procent. (Nytt)

(2 mom. som 1 mom. i lag 983/2012)

Ränteutgifterna är avdragsgilla till den del de motsvarar beloppet av ränteinkomsterna. Ränteutgifter som överstiger ränteinkomsterna (nettoränteutgifter) är avdragsgilla, om de under skatteåret uppgår till högst 500 000 euro. Överstiger nettoränteutgifterna under skatteåret ovannämnda belopp är nettoränteutgifterna inte avdragsgilla till den del

1) de överstiger 25 procent av näringsverksamhetens resultat enligt 3 § vilket har ökat med ränteutgifter och avskrivningar som dras av i beskattningen, förluster i och förändringar i värdet på finansieringstillgångarna samt erhåll-

na koncernbidrag enligt lagen om koncernbidrag vid beskattningen (*utesl.*), och

(2 punkten som i FiUB)

Om den skattskyldige lägger fram en utredning om att det tal som beskriver förhållandet mellan den skattskyldiges egna kapital och balansomslutningen enligt det fastställda bokslutet är större eller lika stort som motsvarande tal i fråga om den fastställda koncernbalansräkningen vid skatteårets slut, tillämpas inte bestämmelserna (*utesl.*) i 2 och 3 mom. Balansräkningen ska upprättas i en medlemsstat i Europeiska unionen eller en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*utesl.*). Med balansräkning avses en balansräkning enligt de internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kap. 1 § i bokföringslagen. Om en balansräkning i enlighet med de internationella redovisningsstandarderna inte har upprättats, *avses med balansräkning* en balansräkning i enlighet med bokföringslagstiftningen i en medlemsstat i Europeiska unionen eller i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och, om sådan balansräkning saknas, en balansräkning i enlighet med motsvarande bestämmelser.

Bestämmelserna i 2 och 3 mom. ska inte tillämpas på penninginrättningar, försäkringsanstalter och pensionsanstalter.

(6 och 7 mom. som 5 och 6 mom. i lag 983/2012)

De nettoränteutgifter som enligt 2 och 3 mom. mom. är icke avdragsgilla (*icke avdragsgilla nettoränteutgifter*), kan dras av från inkomsterna under de följande åren upp till beloppet av de avdragsgilla ränteutgifterna under respektive skatteår. Den skattskyldige ska yrka på avdrag för icke avdragsgilla nettoränteutgifter och utreda grunderna för avdraget. Vid fusion av ett samfund överförs det överlåtande samfundets icke avdragsgilla nettoränteutgifter från tidigare år till det övertagande samfundet (*utesl.*) till den del det är uppenbart, att den icke avdragsgilla nettoränteutgiften har uppstått i verksamhet som överförs till det övertagande samfundet. Till övriga delar överförs icke avdragsgilla nettoränteutgifter i samma proportion som det överlåtande samfundets nettoförmögenhet enligt 2 kap. i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) överförs till det övertagande samfundet.

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FiUB)

3.

Lag

om ändring av 5 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen för gårdsbruk (543/1967) 5 § 1 mom. 14 punkten sådan den lyder i lag 718/2004, samt
fogas till 5 § 1 mom. en ny 15 punkt, sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1541/1992 och 718/2004, som följer:

5 §

I 4 § angivna skattepliktiga inkomster av jordbruket under skatteåret är bland andra:

14) räntor av egendom som hör till *jordbruket samt 70 procent av dividender som egendom av detta slag har avkastat och av betalningar som avses i 33 d § 2 mom. i inkomstskattelagen*

på det sätt som föreskrivs i nämnda lagrum samt dividender och nämnda betalningar som ett samfund erhållit så som anges i 6 a § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968),

(15 punkten som i FiUB)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FiUB)

4.

Lag

om ändring av lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978) 3 § 2 och 5 mom., 7 § 1 mom. 2 och 3 punkten och 15 § 1 och 3 mom.,
sådana de lyder, 3 § 2 mom. i lag 814/2008 och 5 mom. i lag 186/2013, 7 § 1 mom. 2 och 3 punkten och 15 § 1 och 3 mom. i lag 1516/2011, som följer

3, 7 och 15 §
(Som i FiUB)

(1 och 2 mom. som i FiUB)
Vid beskattningen för 2014 är källskatten enligt 7 § 1 mom. 2 punkten 22 procent och enligt 3 punkten 16,5 procent. Begränsat skattskyldiga samfund enligt 15 § 3 mom. ska på annan in-

komst än sådan som avses i 3 § och som förvärvats i Finland betala 22 procent i inkomstskatt för samfund. Om ett begränsat skattskyldigt samfund har bedrivit rörelse eller utövat yrke från ett fast driftställe i Finland, ska även på inkomst som avses i 3 § betalas 22 procent i inkomstskatt för samfund. (Nytt)

6.

Lag

om ändring av lagen om höjda avskrivningar på produktiva investeringar skatteåren 2013—2015

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om höjda avskrivningar på produktiva investeringar skatteåren 2013—2015 (699/2012) lagens rubrik, (*utesl.*) 2 § 1 mom., 4 § 1 mom. och 6 § 2. mom., som följer:

Lag

om höjda avskrivningar på produktiva investeringar skatteåren 2013 och 2014

1 §
(Utesl.)

2 §

Avskrivning på byggnader

Med avvikelse från 34 § 2 mom. 1 punkten i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) får de avskrivningar som en skattskyldig gör skatteåren 2013—2015 på en byggnad som den skattskyldige använder som fabrik eller verkstad och som avses i 3 § i denna lag uppgå till högst 100 procent av den icke avskrivna anskaffningsutgiften för byggnaden. Avskrivningar som överstiger avskrivningen enligt 34 § 2 mom. 1 punkten i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet får göras det år som byggnaden har tagits i bruk och det därpå följande skatteåret.

4 §

Avskrivning på maskiner och anläggningar

Med avvikelse från 30 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet får de avskrivningar som skatteåren 2013—2015 görs på anskaffningsutgiften för en ny maskin eller anläggning som används i en fabrik eller verkstad uppgå till högst 100 procent av den icke avskrivna anskaffningsutgiften för maskinen eller anläggningen. Avskrivningar som överstiger avskrivningen enligt 30 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet får göras det år som maskinen eller anläggningen har tagits i bruk och det därpå följande skatteåret.

6 §

Ikraftträdande

Lagen tillämpas vid beskattningen för skatteåren 2013—2015.

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FiUB)

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen i fortsättningen utreder vilka effekter

större övergripande reformer har på inkomstfördelningen och inte bara effekterna på inkomstfördelningen inom ett enskilt delområde.

Helsingfors den 11 december 2013

Timo Kalli /cent
Esko Kiviranta /cent

Markku Rossi /cent
Mika Lintilä /cent